

Kvantitatiivinen kyselytutkimus Naisten Liigan ammattimaisuudesta kaudella 2023–2024 - Naiskiekkoilijan talous ja kaksoisura Suomessa

Suomen Jääkiekkoilijat ry

Iso-Kouvola Viivi

Opinnäytetyö

Liikunta ja vapaa-aika
Liikunnanohjaaja (AMK)

2024

Liikunta ja vapaa-aika
Liikunnanohjaaja (AMK)

Tekijä	Viivi Iso-Kouvola	Vuosi	2024
Ohjaaja	Teemu Niemelä		
Toimeksiantaja	Suomen Jääkiekkoilijat ry		
Työn nimi	Kvantitatiivinen kyselytutkimus Naisten Liigan ammattimaisuudesta kaudella 2023–2024 – Naiskiekkoilijan talous ja kaksoisura Suomessa		
Sivumäärä	38 + 11		

Opinnäytetyöni tutki naisjääkiekkoilijoiden taloutta, kaksoisuraa sekä ammatillisuutta Naisten Liigassa kaudella 2023–2024. Tutkimuksessa tutkittiin Suomessa korkeimmalla sarjatasolla pelaavan naiskiekkoilijan pelaamiseen vaikuttavia tekijöitä talouden, kaksoisuran ja ammattimaisuuden näkökulmasta. Tutkimuksessa tutkittiin pelaajien taloudellista tilannetta, kaksoisuran harjoittamista sekä elämän eri osa-alueiden yhdistämistä naiskiekkoilijana.

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimi pelaajayhdistys Suomen Jääkiekkoilijat ry (SJRY). Tulevaisuudessa tuloksia voitaisiin hyödyntää esimerkiksi Naisten Liigaa kehitettäessä ja vertailu pohjana muihin naisten palloilulajeihin, miesten jääkiekkoon sekä naiskiekkoon muualla maailmalla. Tutkimuksessa pyrittiin vastaamaan kolmeen tutkimuskysymykseen, joita olivat: 1. Millaisia taloudellisia haasteita Naisten Liigassa kaudella 2023–2024 pelaavalla pelaajalla on ja kuinka pelaajat hallitsevat nämä haasteet? 2. Kuinka ammattimaisena pelaajat kokevat Naisten Liigan? 3. Miten Naisten Liigan pelaajat hallitsevat kaksoisuran luomat haasteet sekä mahdollisuudet arjessaan?

Tutkimusaineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella, joissa kysymykset olivat laadultaan joko monivalinta- tai rastiruutuunkysymyksiä. Tulosten analysointi ja pohdinta tapahtui katsauksella aiempiin tutkimuksiin sekä tutkimuksesta kerättyihin tilastoihin ja prosenttiosuuksiin. Tutkimus toteutettiin anonyymina ja laadultaan määrällisenä eli kvantitatiivisena.

Tutkimus antoi vastaukset haluttuihin tutkimuskysymyksiin määrällisen tutkimuksen keinoin, mutta tutkimuksen laadun parantamiseksi tutkimuskysymyksiä tulisi muokata toistettaessa avoimempaan suuntaan. Tutkimuksesta selvisi, että suurin osa pelaajista ei pidä Naisten Liigaa kovinkaan ammattimaisena sarjana. Vain runsas neljäsosa pelaajista ei maksa kausimaksua, mutta toisilla kausimaksu on edelleen jopa tuhansia euroja. Naisten Liigassa kaudella 2023–2024 suurimmiksi kaksoisuran haasteiksi nimettiin voimavarojen jakaminen, ajanhallinta sekä ammatillisen etenemisen hidastuminen.

Avainsanat

jääkiekko, kaksoisura, talous, ammattimaisuus

Sports and Leisure Management
Bachelor of Sports Studies

Author	Viivi Iso-Kouvola	Year	2024
Supervisor	Teemu Niemelä		
Commissioned by	Finnish Ice Hockey Players' Association		
Title	Quantitative survey on the professionalism of the Women's League 2023–2024 – Economic and dual career perspective of female ice hockey players in Finland		
Number of pages	38 + 11		

This thesis examines the finances, dual careers and professionalism of female ice hockey players in the Women's League during the 2023-2024 season. The research investigated the factors influencing female ice hockey players playing at the highest level in Finland from the perspectives of economics, dual careers, and professionalism. The study examined players' financial situation, pursuit of dual careers and integration of various aspects of life as female ice hockey players.

The Finnish Ice Hockey Player's Association (SJRY) acted as the commissioner for this thesis. In the future, the results could be utilized, for example, in the development of the Women's League and as a basis for comparison with other women's team sports, men's ice hockey, and female ice hockey in other countries. The research aimed to answer the three following research questions: 1. What are the financial challenges faced by players in the Women's League in 2023-2024 season, and how do players manage these challenges? 2. How do players perceive the professionalism of the Women's League? 3. How do players in the Women's League manage the challenges and opportunities created by dual careers in their daily lives?

The data was collected through electronic survey forms, with questions being either multiple-choice or checkbox questions. The analysis of the results was conducted through a review of previous studies and the statistical data and percentages collected from the study. The research was conducted anonymously and in quantitative manner.

The study provided answers to the desired questions through quantitative research methods, but to improve the quality of the study, the research questions should be more open-ended. It was found that the majority of players do not consider the Women's League to be a very professional league. Only slightly over a quarter of the players do not pay a season fee, but for some, the season fee can still amount to thousands of euros. The biggest challenges for dual careers were identified as resource allocation, time management, and slowing down professional advancement.

Keywords ice hockey, dual career, economy, professionalism

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 NAISTEN JÄÄKIEKKO	7
2.1 Naisjäähkiekon taustaa maailmalla ja Suomessa	7
2.2 Naisjäähkiekon erityispiirteet	8
3 AMMATTIMAISUUDEN KEHÄ	9
4 URHEILIJAN KAKSOISURA	11
4.1 Urheilijan tukijärjestelmät & talous	11
4.2 Opiskelu – urheilu – kaksoisura	12
4.3 Urheilijan voimavarat	14
4.4 Ajanhallinnan ja elämänhallinnan merkitys kaksoisurassa	14
5. OPINNÄYTETYÖN TAVOITE	16
6. OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	18
6.1. Kohderyhmä	18
6.2 Tutkimusmenetelmät	19
6.3 Aineiston keruu.....	19
6.4 Aineiston analysointi.....	19
7. TYÖN LUOTETTAVUUS	20
8. TUTKIMUS TULOKSET	21
8.1. Taustakysymykset.....	21
8.2. Kaksoisura pelaamisen ohella.....	22
8.3 Pelaaminen Naisten Liigassa	23
8.4 Talouskysymykset.....	25
9. POHDINTA	27
10. JOHTOPÄÄTÖKSET	33
LÄHTEET	35
LIITTEET	39

1 JOHDANTO

Jääkiekko on Suomessa yksi suosituimmista lajeista ja se on nostanut suosioaan myös naisten keskuudessa (Västilä, 2015). Suomessa korkeinta sarjatasoa eli Naisten liigaa on pyritty kehittämään ammattimaisemmaksi ja tavoitteena onkin kehittää naisjäätiekon taso asteelle, joka mahdollistaisi pelaajille ammattimaisen urheilu-uran jääkiekon parissa (Suomen jääkiekko liitto ry, 2023a).

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Suomessa korkeimmalla sarjatasolla pelaavan naisjäätiekkoilijan tilannetta talouden, kaksoisuran ja ammatillisuuden näkökulmasta kaudella 2023–2024. Kuinka paljon pelaaminen maksaa tai kuinka paljon siitä mahdollisesti maksetaan? Kuinka suuri osa pelaajista tekee töitä tai opiskelee pelaamisen ohella? Mitkä asiat vaikuttavat pelaamiseen, kaksoisuraan ja taloudelliseen tilanteeseen? Muun muassa näitä asioita pyritään tutkimuksessa selvittämään.

Tutkimus toteutetaan sähköisenä anonyymikyselytutkimuksena Google Forms-ohjelmistoa apuna käyttäen. Tutkimuksen otanta tulee koostumaan kaudella 2023–2024 Naisten liigajoukkueeseen pelaajasopimuksen tehneistä pelaajista. Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen tulokset kuvataan kyselystä saatujen vastausten ja erilaisten mittareiden avulla. Tutkimus tulee olemaan luonteeltaan poikittaistutkimus eli aineisto kerätään usealta vastaajalta samanaikaisesti tietynä ajankohtana (Vastamäki & Valli 2018, 129).

Opinnäytetyön tavoitteena on herättää ajatuksia naisjäätiekon asemasta Suomessa ja antaa konkreettista näyttöä puheiden tilalle. Naisjäätiekon asema Suomessa on edelleen heikolla tasolla ja kiinnostus sitä kohtaan ei useista markkinointiyrityksistä huolimatta ole juurikaan nousussa. Tästä tutkimuksesta saatuja tuloksia voidaan tulevaisuudessa käyttää aineistona, jota verrataan esimerkiksi naapurimaamme Ruotsin toimintaan tai toisiin naisten palloilulajeihin. Raja tutkimukseni koskemaan ainoastaan naisten pääsarjatasolla pelaavia pelaajia ja jätän pois miehet, pojat sekä naisten ja tyttöjen alemmat sarjat.

Opinnäytetyön aihe valikoitui helposti, sillä jääkiekko on minulle intohimo ja naisjäätiekkoilijana minulla on suuri halu kehittää naisjäätiekkoa ja nostattaa sen asemaa ja tasoa Suomessa. Opinnäytetyössä käsitellään alkuun naisjäätiekon

erityispiirteitä ja naiskiekon kehittymistä. Tämän jälkeen paneudun urheilijan mahdollisuuksiin ja haasteisiin kaksoisuraa luodessa sekä voimavarojen jakamiseen. Taloudelliset ongelmat sekä ammattimaisuus ja ammattilaisuus ovat myös suuressa osassa tämän opinnäytetyön tietoperustaa.

2 NAISTEN JÄÄKIEKKO

2.1 Naisjäähkiekon taustaa maailmalla ja Suomessa

Naisten jääkiekkoa pidetään ”uutena lajina”, vaikka ensimmäinen naisten jääkiekko-ottelu nähtiin Kanadan Ottawassa jo vuonna 1891 (Gilenstam, Karp & Henrikson Larsén 2008, 236). Vuodesta 2007 vuoteen 2023 on rekisteröityjen naisjäähkiekkoilijoiden määrä lisääntynyt maailmanlaajuisesti. Vuonna 2007 rekisteröityjä pelaajia oli 153 665, kun taas 2023 heitä oli yli 76 000 enemmän eli 229 754. Naisten jääkiekkoa pelataankin nykyään kaikilla mantereilla ja sen kasvu sekä kehitys voidaan nähdä niin perinteisissä kuin ei-perinteisissäkin jääkiekkomaissa. (IIHF 2023.)

Suomessa jääkiekkoilevia naisia on yli 4000. Ensimmäiset naisten jääkiekkojoukkueet Suomeen perustettiin 1970-luvun alkupuolella. 1978 pelattiin ensimmäinen Lipstick-turnaus, jossa ratkottiin epävirallinen naisten jääkiekon suomenmestaruus. Ensimmäinen kausi naisten SM-sarjaa pelattiin vuosina 1982–1983. Suomessa naisten korkeimpana sarjatasona tunnettu SM-sarja vaihtoi nimeään vuonna 2017 ja on siitä lähin tunnettu Naisten Liiga nimellä. (Suomen jääkiekkoliitto ry 2023a.; Suomen jääkiekkoliitto ry 2023b.)

Naisten Liigassa pelaa kaudella 2023–2024 poikkeuksellisesti kymmenen joukkueen sijaan vain yhdeksän joukkuetta, sillä Rauman lukko luopui yllättäen sarjapaikastaan kesällä 2023. Joukkueet kaudella 2023–2024 ovat HIFK, HPK, Ilves, KalPa, K-Espoo, Kuortane, Kärpät, TPS ja RoKi. Joukkueet pelaavat nelinkertaisen runkosarjan, jonka jälkeen kahdeksan parasta jatkaa pudotuspeleihin (Playoffs).

Viimeiseksi Naisten Liigassa jäävä joukkue pelaa liigakarsinnat parhaiten Naisten Mestiksessä sijoittuneen karsintahalukkaan joukkueen kanssa. Karsintahalukkuutensa kaudelle ovat ilmoittaneet APV, PaRa sekä SaiPa. Karsintahalukkuuden lisäksi vaaditaan, että paras karsintahalukasjoukkue sijoittuu kolmen parhaan joukkoon Naisten Mestiksessä. Jos karsintahalukasta joukkuetta ei löydy kolmen parhaan joukosta, ei karsintoja järjestetä keväällä 2024. (Löfman 2024.)

2.2 Naisjäähkiekon erityispiirteet

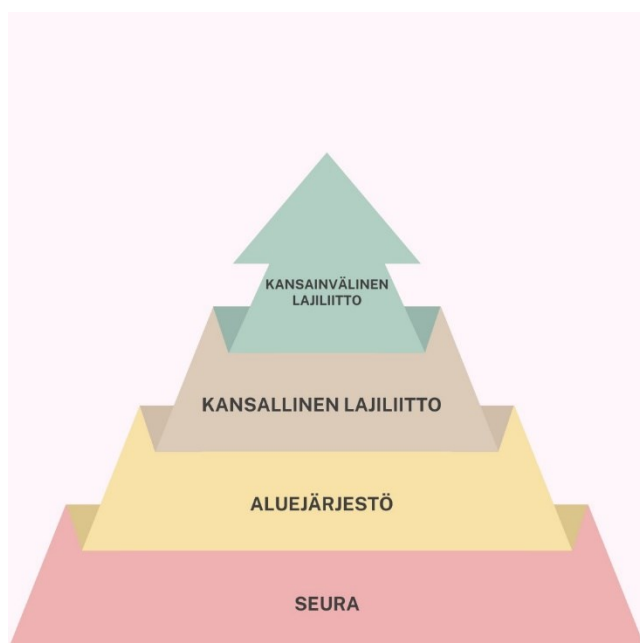
Naisten jääkiekossa on edelleen muutama poikkeus säännöissä miesten jääkiekkoon verrattuna. Jääkiekon sääntökirjassa säännössä 102.1. määrätään, että naisten on käytettävä kokokasvosuojusta eli ristikköä tai visiiriä, joka peittää kasvot kokonaisuudessaan (Suomen jääkiekkoliitto & IIHF 2023c, 161). Naiset eivät myöskään saa taklata. Säännössä 101.1. määritetään naisten jääkiekossa vartalotaklaamisen olevan sallittua ainoastaan, kun kiekoton pelaaja pyrkii ensisijaisesti riistämään kiekolliselta pelaajalta kiekon (Suomen jääkiekkoliitto & IIHF 2023, 160d). Taklaaminen on kuitenkin otettu käyttöön rajoitetusti esimerkiksi Ruotsissa naisten sarjassa, joten on vain ajan kysymys, koska se sallitaan Suomessakin.

Naiskiekossa vaadittu kokokasvosuojus (Suomen jääkiekkoliitto & IIHF 2023, 160c.)

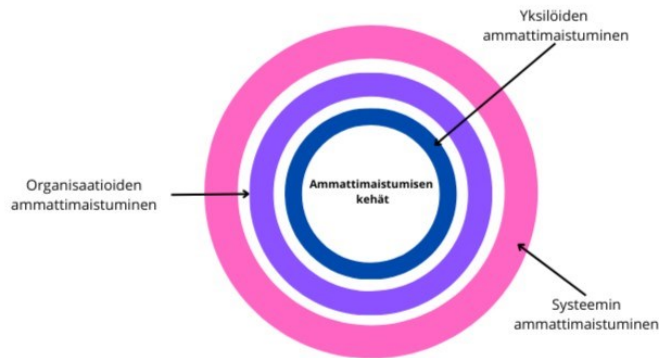
3 AMMATTIMAISSUUDEN KEHÄ

Ammattimaistuminen/ ammattimaisuus käsitteenä on laeva termi, joka viittaa ammatteihin, organisaatioihin tai johonkin systeemiin, kuten esimerkiksi kokonaisvaltaisesti koko urheilulajin kenttään. Ammattimaistuminen ja ammattimaisuus urheilussa taas käsittävät alleen yksinkertaisesti tilanteen, jossa henkilöt alkavat saamaan tuloja urheilusta. Ammattimaisuus vaatii ammattimaisuutta ja toiminnan ammattimaistumista. Urheilun ammattimaistuminen on tapahtunut kansainvälisten sekä kansallisten järjestöjen kehityksen kautta. Pyramidirakenteen (eurooppalainen urheilumalli) rinnalle on noussut erilaisia organisaatioita, kuten liigoja. (Lämsä & Aarresola 2021.)

(Eurooppalainen urheilumalli)

Ammattimaisuutta voidaan tarkastella kolmen kehän kautta, joista sisimmän kehän muodostaa yksilöt. Sisimmässä kehässä yksilöt urheilun sisällä, kuten esimerkiksi urheilijat tai valmentajat saavat urheilusta palkkatyön harrastuksen sijaan. Keskimmäisen kehän muodostavat organisaatiot, lajiliitot sekä urheiluseurat. Viimeisen ja samalla uloimman kehän muodostavat sisempien kehien ympärille systeemin, joka kattaa joukkuelajin kansallisen ammattuurheilun kentän. (Lämsä, ym. 2020.)

Ammattimaistuminen lähtee liikkeelle yksilöistä. Suomalainen joukkueurheilu on ammattimaistunut pelaajien ja valmentajien ottaessa askeleita kohti palkkatyötä urheilun saralla. Pelin kehityksen myötä ja ammattimaisuuden lisääntyessä valmennuksen taso ja osaaminen lisääntyvät, jonka ansiosta lajien kiinnostavuus ja yleisökeskiarvo ovat nousussa. Lajien ja organisaatioiden ammattimaistuminen vaatii resursseja. Resursseja ammattimaistumisen tueksi saadaan markkinoimalla ja kaupallistamalla toimintaa avoimesti. Systeemin ammattimaisuuden rakentaminen lähtee selkeän rakenteen, sääntöjen ja toimintatapojen luomisesta. Näiden yhteisten rakenteiden kautta organisaatiot, lajit ja yksilöt voivat hakea laajempia markkinoita ulkomailla. Miesten jääkiekko on selkeästi ammattimaisuuden kärkinimiä puhuttaessa kokonaisuudesta ja järjestelmästä. (Lämsä ym. 2020.)

4 URHEILIJAN KAKSOISURA

4.1 Urheilijan tukijärjestelmät & talous

Suomessa naisten joukkuelajeissa pelaajat eivät pääsääntöisesti saa palkkaa pelaamisesta edes SM-sarjatasolla. Joissakin lajeissa, kuten jääkiekossa, jalkapallossa ja salibandyssa seurat kuitenkin maksavat osalle pelaajistaan jonkin näköisiä korvauksia. Taloudellinen tuki seurojen puolesta rajoittuu usein kuitenkin vain opiskelupaikan, työpaikan tai asunnon hankkimiseen. (Opetusministeriö 2004, 30.) Monelle Suomessa korkeimmalla sarjatasolla pelaavalle naiskiekkoilijalle jääkiekko on edelleen kallis harrastus ammattilaisuuden sijaan. Ruotsissa taas korkeimmalla sarjatasolla (SDHL) pelaaminen on käytännössä ilmaista pelaajille. (Karhu 2022.) Ammattiliitto Unionen selvityksessä kerrottiin Ruotsissa naiskiekkoilijan keskipalkaksi 550 euroa kuukaudessa vuonna 2020. Toisaalta myös Ruotsissa 40 prosenttia pelaajista jää ilman säännöllisiä tuloja. (Unionen 2020.)

Opintotuki on opiskelijoille ja niin ikään urheileville opiskelijoille pääasiallisin tulonlähde. Opiskelijaurheilija voi opintotuen ja opintolainan lisäksi saada ansioita muun muassa Olympiakomitean, lajiliiton ja/tai seuran valmennustuista, stipendeistä, apurahoista sekä hankituista sponsori- ja kilpailutuloista. Merkittävää toimeentulon näkökulmasta on myös perheen ja vanhempien taloudellinen tuki. (Opetusministeriö 2004, 39.)

Suomessa pääasiallisen toimeentulon ammattiuurheilusta saa vain noin tuhat henkilöä (Opetusministeriö 2004, 9). Urheilijoiden Ammattienedistämisseätiön (URA) on perustanut 1972 Suomen silloinen presidentti Urho Kekkonen. URA pyrkii toiminnallaan turvaamaan aktiiviuransa lopettavien urheilijoiden koulutuksen sekä edistämään aktiivisesti urheilevien urheilijoiden valmistumista ammattiin. Säätio jakaa vuosittain opiskeluapurahaa kansainväliseen menestykseen tähtääville urheilijoille sekä uransa lopettaneille urheilijoille, jotta mahdollisimman moni valmistuisi ammattiin ja saisi opiskeltua urheilun rinnalla tutkinnon. (Suomen Olympiakomitea, 2024b.)

URA myönsi kaudella 2023–2024 opiskeluapurahan yhteensä yhdeksälle jääkiekkoilijalle. Näistä yksi oli huippu-urheilu-uransa lopettanut (mies) ja loput kahdeksan ilmoittivat olevansa aktiiviurheilijoita. Aktiivijääkiekkoilijoista kolme oli miehiä ja loput viisi naiskiekkoilijoita. Naiskiekkoilijoista kolme ilmoitti pelaavansa Suomessa ja kaksi ulkomailla. Kaksi Suomessa pelaavista naisista sai 1500 euron apurahan, kun taas yhdelle myönnettiin jopa 3000 euron suuruinen opiskeluapuraha. Kaikki kolme pelaavat Naisten Liigassa kaudella 2023–2024 ja opiskelevat ammattikorkeakoulussa. Lisäksi jokainen kolmesta Suomessa kiekkoilevasta ja opiskelevasta naisesta kuului alueensa urheiluakatemiaan. (Suomen Olympiakomitea, 2024c.)

4.2 Opiskelu – urheilu – kaksoisura

Suomalaisessa urheilumaailmassa pyritään vahvasti mahdollistamaan urheilijan tavoitteellisen urheilun ja opiskelun tai muun työuran edistäminen ja tasapainoinen yhdistäminen ammattimaisen urheilun ohella. Tällainen toimintatapa/-malli tunnetaan nimellä kaksoisura (dual career). (Suomen Olympiakomitea 2024a.)

Urheilija voi kokea haasteellisena arjen pyörittämiseen ja opiskelun tai työn sekä valmentautumisen yhdistämisen. Nuori urheilija tekee suuria päätöksiä uransa ja opiskelumatkansa aikana, joista kaksi kaksoisuraan liittyvää ovat oppilaitoksen valinta peruskoulun jälkeen ja mahdollisen korkeakoulu-/jatko-opiskelupaikan valinta. Nämä valinnat vaikuttavat moniin elämän osa-alueisiin ja voivat aiheuttaa urheilijalle mahdollisuuksien lisäksi myös haasteita muun muassa taloudellisissa järjestelyissä. (Härkönen 2014.)

2021 tuotetussa tutkimuksessa selvisi, että naisurheilijat ovat miesurheilijoita tehtäväsuuntautuneemmin motivoituneita niin urheilu- kuin opiskelutavoitteissakin. Tutkimuksen tulokset koskivat tosin vain lukion alku- ja loppuvaiheita. Tulosten perusteella voitiin todeta, että naisurheilijat saattavat olla miehiä sitoutuneempia sekä motivoituneempia kaksoisuran näkökulmasta. Toki se, että naisurheilijoiden mahdollisuudet ammattimaisen urheilu-uran luomiseen ovat merkittävästi pienemmät vaikuttavat tuloksiin. Keskittyminen kaksoisuratavoitteisiin voi olla naisurheilijoille jopa välttämätöntä. (Saarinen ym. 2021, 14.)

Opiskelevat urheilijat saattavat kärsiä toimeentulo-ongelmista, jotka aiheutuvat useista syistä. Kansaneläkelaitoksen (Kela) myöntämä opintotuki ei riitä kattamaan kaikkia kuluja, joita opiskelusta ja elämisestä syntyy. Urheilun ja opiskelun ohella urheilijalla ei välttämättä ole mahdollisuutta enää käyttää aikaa työssä käymiseen, jolloin taloudellinen ahdinko kasvaa. Lisäksi huipulle pyrkiminen urheiluralla voi aiheuttaa tutkinnon suorittamisen pitkittymistä, jolloin yleistä opintotukea ei ole mahdollista saada koko tutkinnon ajan. Tavoitteellinen urheilu, päätoiminen opiskelu ja mahdollinen työskentely vaativat urheilijalta itsensä johtamisen sekä suunnitelmallisuuden ja aikataulutuksen taitoja. Toisaalta urheilijan olisi hyvä myös omata turvaverkosto, joka kannustaa ja ohjaa kaksoisuraan liittyvissä asioissa. (Opetusministeriö 2004, 10.)

Suomessa koulutusjärjestelmä ottaa osittain huomioon kilpaurheilun. Toisen asteenoppilaitokset tarjoavat urheilijoille mahdollisuuden valmentautua ja rakentaa urheilu-uraansa varsinaisen opiskelun ohella muun muassa urheilulukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa, joista löytyy urheilulinja. Korkeakoulutukseen tällaista järjestelmää ja sen mahdollisuuksia ei ole luotu, mutta monessa koulutuksessa tarjotaan kuitenkin erinäisiä joustavia ratkaisuja huippu-urheilijoille. (Opetusministeriö 2004, 9.)

Suomalainen urheiluverkosto (Kojonkoski 2016.)

4.3 Urheilijan voimavarat

Hyvinvointia ylläpitäviä, sekä ihmisen perustarpeiden tyydyttäviä tekijöitä kutsutaan voimavaroiksi. Tällaisia perustarpeita ovat esimerkiksi koettu autonomia, yhteisöllisyys sekä kyvykkyys. (Kaski ym. 2020, 9.) Voimavarojen ylläpitämiseen ja vahvistamiseen onkin syytä panostaa huolella. Voimavaroja voidaan nostattaa lisäämällä urheilijoiden itsemääräämisoikeutta, vahvistamalla positiivista minäkuvaava ihmisenä sekä urheilijana ja kehittämällä urheilijan ja toimihenkilön välisiä vuorovaikutustaitoja. (Kaski ym. 2020, 30.)

Urheilijalla on käytössään moninaisia voimavaroja, joiden kasvattaminen on monen eri tekijän summa. Urheilijat voivat lisätä ja tukea voimavarojaan muun muassa perusasioiden, kuten riittävän ja laadukkaan unen sekä ravinnon avulla, kuormittumisen ja harjoittelun seurannalla sekä optimoinnilla, riittävän levon ja lihashuollon varmistamalla sekä tietysti vuorovaikutussuhteita parantamalla. Urheilijan itsensä johtamisen taidot ja niiden kehittäminen ovat avainasemassa voimavarojen kasvattamisessa sekä kokonaisvaltaisen kehittymisen polulla. (Priha 2022.)

Yksi urheilijalle tärkeimmistä voimavaroista on ikätoverisuhteet ja ylipäänsä vuorovaikutussuhteet. Urheilijan olisi tärkeä tuntea olevansa osa ryhmää, joukkuetta, yhteisöä, seuraa ja lajia. Urheilija kokee tarvetta tulla hyväksytyksi ja arvostetuksi sekä tarvetta kokea onnistumisen tunteita ja elämyksiä kuten ihminen yleensäkin. Myönteinen henkilökohtainen voimavara syntyy, kun ympäristössä vallitsee tällaisia edellä mainittuja tunteita tuottava ilmapiiri. (Montonen ym. 2014.)

4.4 Ajanhallinnan ja elämänhallinnan merkitys kaksoisurassa

Kaksoisura edellyttää tehokasta ajanhallintaa sekä kokonaisvaltaista elämänhallintaa. Keskeisimmät aikaa vievät muodot ovat jaettu neljään eri luokkaan: työ ja sen toiminnot, perustarpeiden täyttämiseen tähtäävät toiminnot ilman kiinteästi niihin liittyviä toimintoja, fysiologiset tarpeet ja sen toiminnot sekä vapaa-ajan erinäiset toiminnot. Työhön liittyviin toimintoihin kuuluvat muun muassa työnteko ja/tai opiskelu. Perustarpeisiin tähtääviksi toiminnoiksi voidaan laskea esimerkiksi

kotityöt. Fysiologisia ajankäyttömuotoja ovat esimerkiksi ruokailu ja lepo. Näiden lisäksi vapaa-ajan toiminnat kuluttavat aikaa ja näihin voidaan laskea esimerkiksi harrastukset. (Vuolle 1977, 14.)

Elämäntaitojen hallinta on käytännössä itseensä uskomista, kykyä nähdä elämä myönteisessä ja mielekkäässä valossa sekä taitoa sopeutua muutoksiin. Kyseiset taidot kehittyvät jatkuvasti ilman harjoittelua, mutta niistä voidaan hyötyä astetta suuremmin keskittymällä niiden harjoittamiseen. Harjoitettavia elämäntaitoja ovat muun muassa ajankäyttö, tunnetaidot, minäkuva ja itsetuntemus, stressinsietokyky sekä kokonaisvaltaiseen valmentautumiseen keskittyminen. Elämäntaitojen hallinta auttaa urheilijaa selviämään arjen haasteista. Urheilija kokee arjessaan usein stressaavia ja kuormittavia tilanteita, joiden reagointiin apuna toimii tunne siitä, että urheilija voi itse vaikuttaa häntä koskeviin asioihin. (Linnasalmi & Salo 2024.)

5. OPINNÄYTETYÖN TAVOITE

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Naisten Liigan 2023–2024 pelaajilla esiintyviä haasteita talouden, kaksoisuran ja liigan ammattimaisuuden näkökulmasta. Tutkin pelaajien taloudellista tilannetta, kaksoisuran harjoittamista naiskiekkoilijana sekä elämän eri osa-alueiden yhdistämistä. Tutkimuksessa pyrimme saamaan vastaukset tutkimuskysymyksiin, jotka pyrkivät selventämään Naisten Liigassa pelaavien naiskiekkoilijoiden tilannetta kaudella 2023–2024. Tutkimuskysymyksiksi valikoituivat:

- 1) Millaisia taloudellisia haasteita Naisten Liigassa kaudella 2023–2024 pelaavalla pelaajalla on ja kuinka pelaajat hallitsevat nämä haasteet?
- 2) Kuinka ammattimaisena pelaajat kokevat Naisten Liigan?
- 3) Miten Naisten Liigan pelaajat hallitsevat kaksoisuran luomat haasteet sekä mahdollisuudet arjessaan?

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen tarkoituksena on saavuttaa yleiskatsaus pelaajien kokemista mahdollisista haasteista ja näiden vaikutuksesta naiskiekkoilijoiden jokapäiväiseen elämään. Tarkoituksena on etsiä tekijöitä, jotka vaikuttavat naiskiekkoilijoiden kokemukseen taloudellisista haasteista.

Toisessa tutkimuskysymyksessä näkökulma kohdistuu Naisten Liigan ammattimaisuuteen. Kuinka liigan ammattimaisuus tai epäammattimaisuus vaikuttavat kaksoisuraan liittyviin valintoihin? Muutetaanko jääkiekon perässä ulkomaille tai eri paikkakunnalle ammattimaisuuden toivossa? Onko Naisten Liiga edelleen nykypäivänä monelle vain paikka harrastaa itselle tärkeää lajia?

Kolmas tutkimuskysymys paneutuu kaksoisuran tuomiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Haluan tutkia kuinka hyvin naiskiekkoilijat pystyvät tasapainottelemaan pelaamisen ja tutkintoon johtavan opiskelun/työn välillä. Millaisia haasteita pelaajat kohtaavat tällä saralla?

Tämä tutkimus voi jatkossa auttaa kehittämään tukijärjestelmiä ja taloudellisia tukipilareita naiskiekkoilijoille ja lisäksi se tuottaa tärkeää informaatiota naiskiekkoilun nykytilanteesta Suomessa. Tutkimus voi onnistuessaan luoda vertailupohjaa muiden naisten joukkueurheilunlajeille ja tuloksia voidaan käyttää vertailuna myös miesten sekä muiden maiden kohdalla.

6. OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Aloitin opinnäytetyöprosessin suunnittelun aktiivisesti elokuussa 2023. Pyörittelin ajatuksia ideapaperille ja aika lailla alusta alkaen oli selvää, että halusin tehdä opinnäytetyöni naisjäykkiekosta. Naiskiekon edistäminen on itselleni tärkeää ja opinnäytetyöprosessin edetessä tarkentui myös näkökulma työhön naiskiekon sisältä. Aiheesta on aika vähän tutkimustietoa ja laji sekä sen brändäys kehittyvät jatkuvasti niin Suomessa kuin ulkomaillakin.

Itse opinnäytetyötä aloin kirjoittamaan marraskuussa 2023, mutta tällöin tarkempi kuvaus opinnäytetyön aiheesta ja tutkimuskysymyksistä oli hieman epäselvä. Aihe tarkentui ohjaajan sekä toimeksiantajan kanssa käytyjen keskusteluiden pohjalta. Myös lähteitä tutkimalla ja omaa kokemusta hyödyntämällä tutkimuskysymykset saivat alkunsa ja tarkka opinnäytetyön aihe selkeentyi. Opinnäytetyön tutkimus osa toteutettiin helmikuussa 2024 ja pohdinnan sekä tutkimustulosten avaamisen jälkeen opinnäytetyö palautettiin esitarkastukseen helmikuun 2024 lopussa. Lopullinen työ valmistui maaliskuussa 2024.

6.1. Kohderyhmä

Kohderyhmäksi valitsin Suomen korkeinta sarjatasoa pelaavat pelaajat eli naiskiekkoilijat, jotka ovat solmineet pelaajasopimuksen Naisten Liiga joukkueeseen kaudelle 2023–2024. Rajasin kohderyhmän Suomessa Naisten liigassa pelaaviin naisiin, sillä halusin tuottaa lisätietoa nimenomaan Suomen naisjäykkiekon ja naiskiekkoilijoiden tilanteesta. Kohderyhmässä oli siis pelaajia yhdeksästä eri joukkueesta: HIFK, HPK, Ilves, KalPa, K-Espoo, Kuortane, Kärpät, TPS ja RoKi.

Entuudestaan tiedettiin, että joukkueiden välillä saattaa olla suuriakin eroja koskien esimerkiksi pelaamisen maksullisuutta. Osa joukkueista kuuluu miesten tervon Liiga OY:n alaisuuteen, kun taas suurin osa joukkueista on edelleen seuransa junioripuolen alaisuudessa. Työni toimeksiantajana toimi Suomen Jäykkiekkoilijat ry eli pelaajayhdistys (SJRY).

6.2 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena ja tutkimuksessa käytettiin määrällisen tutkimusotteen työtapoja. Tässä tutkimuksessa menetelmänä toimi anonyymi kyselylomake, joka tuotettiin niin suomeksi kuin englanniksikin. Tutkimuskyselyyn annettiin vastausaikaa muutamapäivä, jonka toiseksi viimeisenä päivänä ryhmille jaettiin muistutusviesti kyselyyn osallistumisesta.

6.3 Aineiston keruu

Aineiston keruu tapahtui toimeksiantajana toimineen Suomen Jääkiekkoilijat ry kauden alussa keräämään WhatsApp ryhmään lähetetyn tutkimuskyselylomakkeen linkin kautta. Ryhmässä on jokaisesta Naisten Liiga joukkueesta niin sanottu vastuupelaaja, joka välittää SJRY:n kyselyt joukkueilleen. Kyselystä lähetettiin muistutusviesti, jonka jälkeen vastausprosentti kasvoi maltillisesti.

Loin kyselylomakkeen Google Forms ohjelmaan. Kyselyssä kysymykset olivat joko monivalintakysymyksiä tai niin sanottuja rasti ruutuun kysymyksiä. Kysymyksiä oli yhteensä 26, joista ensimmäinen koski tutkimukseen osallistumista ja siihen suostumista. Kyselyssä oli neljä osiota, joista kolmessa oli seitsemän kysymystä ja yhdessä neljä. Toteutin kyselyn suomeksi sekä englanniksi, sillä Naisten Liigassa pelaa suomalaisten lisäksi myös ulkomaalaisia pelaajia muun muassa Tšekeistä, Slovakiasta, Ranskasta ja Australiasta.

6.4 Aineiston analysointi

Google Forms on työkalu, jonka avulla kyselyn tulokset saadaan ulos suoraan tilastoina ja diagrammeina. Siirsin tulokset myös Google Sheets:iin, joka muodostaa taulukon tuloksista ja, josta näkee osallistujien yksilölliset vastaukset jokaiseen kysymykseen. Näin voitiin tarkastella kyselylomakkeita tarkemmin ja myös yksilöllisemmin. Tällainen vertailu helpotti kokonaiskuvan luomista. Toki myös Excelissä tehdyt laskelmoinnit ja vertailut helpottivat tulosten analysointia ja tilastointia.

7. TYÖN LUOTETTAVUUS

Reliabiliteetti eli mittauksen luotettavuus kertoo mittarin luotettavuudesta ja siitä, kuinka tutkimus on toistettavissa. Tutkimus on reliaabeli, jos tutkimus on toistettavissa ja siinä esiintyneet tulokset ovat muuttumattomat. (Holopainen 2004, 26.) Työn tutkimus on helposti toistettavissa, jos käyttää samankaltaista sähköistä kyselylomaketta ja saman aihealueen kysymyksiä samalle kohderyhmälle. Tulokset tosin voisivat hieman erota tulevaisuudessa nykyisistä, sillä Naisten Liiga kehittyy jatkuvasti ja toki myös pelaajat vaihtuvat kausittain, vaikkakin joukkueiden runko säilyy usein muuttumattomana. Tutkimustulokset tässä työssä toivat vastaukset haluttuihin tutkimuskysymyksiin ja tavoite saavutettiin. Toisaalta jatkossa tutkimus voitaisiin toteuttaa esimerkiksi monimenetelmätutkimuksena ja kyselylomakkeeseen voitaisiin lisätä tarkentavia avoimia kysymyksiä, jotta tulosten analysointi olisi laajempaa ja yksityiskohtaisempaa. Näin voitaisiin löytää myös helpommin syy-seuraus-suhteita.

Toteutin tutkimuksen anonyminä sähköisenä tutkimuskyselynä, joka jaettiin jokaiseen Naisten Liiga joukkueen WhatsApp ryhmään. Validiteetti tarkoittaa tutkimuksessa käytetyn mittarin oikeellisuutta eli vastaa, onko tutkimuksessa mitattu juuri haluttua mittauksen kohdetta (Holopainen 2004, 26). Mittaustulokset ovat tässä työssä hyvinkin validit. Vastausprosentti oli suhteellisen hyvä, joka osaltaan lisää tutkimuksen onnistumista sekä arvokkuutta. Vastausprosentin suuruuteen vaikutti varmasti se, että kysely jaettiin toimeksiantajani SJRY:n kautta, joka ajaa pelaajien etua ja pyrkii mahdollistamaan paremman tulevaisuuden myös naiskiekkoilijoille. Toki myös se, että myös minä itse pelaan kyseisessä sarjassa, auttoi varmasti herättämään kiinnostusta tutkimusta kohtaan ja nosti vastaajien määrää.

Oma pelaamiseni sarjassa aiheutti myös haastetta asettua tutkijan saappaisiin ja ottamaan objektiivisen näkökulman tutkimustuloksia analysoitaessa. Tutkimustuloksiin on voinut vaikuttaa myös se, että kaikki kysymykset olivat pakollisia. Kyselyn alussa pelaajia ohjeistettiin valitsemaan parhaiten tilannetta kuvaava vaihtoehto. Tämä ei kuitenkaan takaa sitä, etteikö vapaalla vastauksella olisi saatu tarkempaa kuvausta pelaajan tilanteesta. Monessa kysymyksessä tosin oli mahdollistettu ”muu, mikä?”-vastausvaihtoehto.

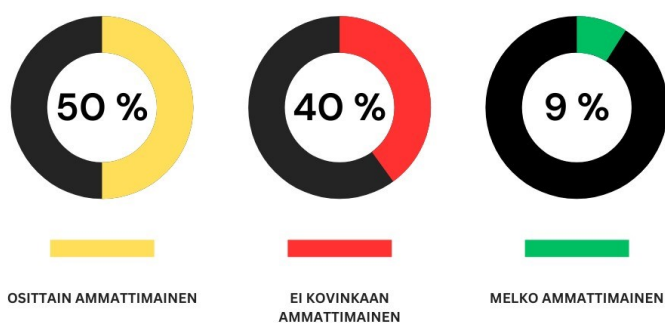
8. TUTKIMUS TULOKSET

Esittelen opinnäytetyön tulokset tässä osiossa määrällisen tutkimuksen keinoin. Tulokset on jaettu tutkimuskyselyssä esiintyvien osioiden mukaan neljään osaan: taustakysymykset, kaksoisura, pelaaminen ja talous. Tutkimuskyselyyn vastanneita oli yhteensä 123, joista 13 vastasi englanninkieliseen kyselylomakkeeseen.

8.1. Taustakysymykset

Tutkimukseen vastanneista 59 % oli 18–25-vuotiaita. 19 % vastaajista kertoi olevansa alle 18-vuotiaita, 17 % 25–30-vuotiaita ja loput 5 % yli 30-vuotiaita. Pelaajien mielipiteet Naisten Liigan ammattimaisuudesta jakautuivat käytännössä kolmeen osaan; ei kovinkaan ammattimainen, osittain ammattimainen ja melko ammattimainen. Yksikään vastaajista ei vastannut pitävänsä sarjaa erittäin ammattimaisena. Vain kaksi vastaajista vastasi, ettei osaa sanoa, kuinka ammattimaisena pitää Naisten Liigaa kaudella 2023–2024 (1 %).

— AMMATTIMAISUUS —

Reippaasti yli puolet (66 %) tutkimukseen osallistuneista kertoi tekevänsä arjessa päätökset ensisijaisesti jääkiekon ehdoilla. 30 % tutkittavista vastasi priorisoivansa opiskelun tai työn jääkiekon edelle arjen päätöksenteossa. Loput 4 % vastaajista kertoi muita syitä omin sanoin, joista kaikki viittasivat päätöksenteon vaihtelevan päivittäin ja tilanteen mukaan. 76 % tutkimukseen osallistuneista kertoi muuttaneensa jääkiekon perässä toiselle paikkakunnalle. Vain 7 % vastasi muut-

taneensa ensisijaisesti opiskelu- tai työpaikan perässä paikkakunnalle ja liittyneensä tämän seurauksena paikalliseen jääkiekkoseuraan. Loput vastaajista eivät olleet vaihtaneet paikkakuntaa.

8.2. Kaksoisura pelaamisen ohella

36 % Naisten Liigan pelaajista opiskelee tällä hetkellä lukiossa, mutta melkein yhtä suuri osa (33 %) vastaajista ilmoitti, ettei opiskele tällä hetkellä ollenkaan. Kolmannen asteen koulutuksissa opiskelevia on yhteensä 24 %, joista vajaa puolet opiskelee yliopistossa (14 hlö) ja loput ammattikorkeakoulussa (16 hlö). Loput 7 % vastanneista opiskelee joko peruskoulussa (3 hlö), ammattikoulussa (4 hlö) tai suorittaa kaksoistutkintoa (2 hlö).

Kyselyyn vastanneista 42 % kertoi omaavansa korkeimman koulutustason toiselta asteelta eli suorittaneensa esim. lukion tai ammatillisen tutkinnon. Vastaajista 31 %:lla on koulutustaustanaan vain peruskoulu. Ammattikorkeakoulututkinnon omasi 8 % ja yliopistotutkinnon 10 % vastaajista. 8 %:lla vastaajista korkein koulutus on ylemmän korkeakoulutasoa eli esimerkiksi maisteri tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Yksi vastaajista vastasi kysymykseen omaavansa muun koulutustason, muttei avannut vastauksessaan, mikä koulutus on kyseessä. Vain yksi kyselyyn vastanneista Naisten Liigan pelaajista kertoi pelaavansa vain jääkiekkoa, eikä tee töitä eikä opiskele pelaamisen ohella. Vastaajista yli puolet (54 %) kertoi opiskelevansa jääkiekon ohella. 33 % tekee pelaamisen ohella töitä. Jopa 12 % vastaajista opiskelee, käy töissä ja pelaa.

Tutkimuksessa kysyttiin tutkittavilta, saavatko he tällä hetkellä joitakin etuuksia. Yli puolet (51 %) vastasi saavansa asumistukea. Opintotukea tutkimuksen mukaan sai 36 % vastaajista. 16 henkilöä (13 %) kertoi nostavansa opintolainaa. Jopa 41 % vastaajista kertoi jäävänsä ilman kaikkia etuuksia. 4 % vastaajista ei halunnut joko vastata kysymykseen tai sitten vastasivat vaihtoehdoista ”muu, mikä?”. Vastauksissa mainittiin muun muassa olympiakomiteantukiraha ja nuoren kuntoutusraha.

Reilu puolet (54 %) pelaajista ei työskentele tällä hetkellä. 15 % työtä tekevistä luokitteli työsuhteensa osa-aikaiseksi ja 20 % kokoaikaiseksi. Loput työssä käyvistä tutkittavista vastasi tekevänsä sijaisuus tai keikkatöitä (11 %). Vastaajista

60 % arvioi pystyvänsä yhdistämään pelaamisen ja muun elämän osa-alueet melko hyvin. Jopa 8 % kertoi onnistuvansa tässä erittäin hyvin. Yksikään vastaajista ei vastannut kysymykseen ”erittäin huonosti” ja vain yksi tutkittavista kertoi onnistuvansa elämän ja pelaamisen yhdistämisessä melko huonosti. Vajaa kolmas osa vastaajista (30 %) vastasi onnistuvansa osittain.

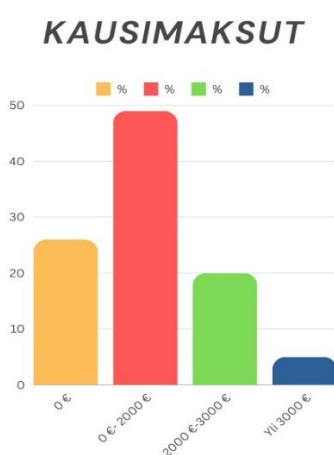
Kysyttäessä asioista, jotka pelaajat kokevat haastaviksi kaksoisuraa harjoittaessa vain 6 %:lla vastaajista ei ollut kokemusta kaksoisuraa hankaloittavista haasteista. Lopuista vastauksista ilmeni pelaajien haasteet taloudessa ja ihmisuhteiden käsittelyssä.

8.3 Pelaaminen Naisten Liigassa

Vain 10 vastaajista kertoi käyttävänsä jääkiekkoon 10–15 tuntia viikossa. Jääkiekkoon aikaa käytti 16–20 tuntia viikossa 41 % vastaajista. Loput eli puolet vastaajista kertoi käyttävänsä jääkiekkoon yli 20 tuntia viikossa. Puolet pelaajista kertoi pelanneensa Naisten Liigassa 2–5 vuotta. 20 % pelaajista on pelannut sarjassa 6–9 vuotta, mutta 24 % on pelannut vasta 0–1 vuotta. Yli 10 vuotta pelanneita vastaajia oli 11 %.

25 pelaajaa (20 %) kertoi suunnittelevansa pelaavansa enää 0–2 vuotta Naisten Liigassa. 2–5 vuoden suunnitelmia oli 24 %:lla vastaajista. 11 % vastaajista kertoi suunnittelevansa pelaamista yli viisi vuotta Naisten Liigassa. Suurin osa (45 %) vastaajista ei kuitenkaan osannut sanoa, kuinka kauan ovat suunnitelleet pelaavansa kyseisessä sarjassa. 28 % vastaajista vastasi, ettei ole suunnitellut Naisten Liigassa pelaamisen lopettamista. Lopettamista harkinneista 37 % nimesi työtä tai opiskelumahdollisuudet vaikuttavaksi tekijäksi. Toinen vaikuttavista tekijöistä oli taloudelliset haasteet ja 26 % vastaajista nimesikin tämän vaikuttavan lopettamispäätökseen. Suurimmaksi vaikuttavaksi tekijäksi nousi kuitenkin halu pelata ulkomailla. Tämän vaihtoehdon valitsi tutkittavista jopa 37 % eli yhtä suuri osa kuin työ- ja opiskelumahdollisuudetkin. Tämän lisäksi tutkittavat nimesivät muita tekijöitä lopettamisen syyksi. Tällaisia vastauksia olivat muun muassa hyvinvointi, jaksaminen ja terveys sekä sarjan huono tilanne tai sen ammattimaisuus.

Vain kaksi pelaajaa tutkimusjoukosta kertoi saavansa palkkaa Naisten Liigassa. Nämä kaksi pelaajaa olivat vastanneet englanninkieliseen kyselylomakkeeseen ja ovat näin ollen ulkomaalaispelaajia. 84 % kyselyyn vastanneista pelaajista ei saa pelaamista palkkaa kaudella 2023–2024. 15 % vastanneista pelaajista kertoi saavansa muita etuuksia, kuten ruokaa, asunnon tai varusteita, muttei rahallista korvausta.

Kausimaksujen suuruus jakautuu laajasti vastauksissa. Vain 26 % kyselyyn osallistuneista pelaajista kertoi, ettei maksa kausimaksua. Vajaa puolet (49 %) vastaajista kertoi maksavansa kausimaksua jonkin verran, mutta kuitenkin alle 2000

euroa. 2000 eurosta 3000 euroon kausimaksua maksavia pelaajia oli 25 (20 %) eli noin joukkueellisen verran. Kuusi pelaajaa kertoi maksavansa pelaamisesta yli 3000 euroa, mutta kukaan vastaajista ei maksanut kausimaksusta yli 4000 euroa. Kausimaksun lisäksi pelaajilla on muita kuluja liittyen jääkiekkoon, kuten varusteet, matkustuskulut ja muut sellaiset. Yksitoista pelaajaa ilmoitti, ettei heillä kulu rahaa muihin jääkiekkoon liittyviin kuluihin. 20 % osanottajista vastasi kuluttavansa alle 500 euroa muihin kuluihin. Yli kolmasosa vastaajista (41 %) kertoi kuluttavansa jääkiekkoon sisältyviin kuluihin 500–1000 euroa kaudessa. 22 % pelaajista kuluttaa kaudella 2023–2024 jopa 1000–2000 euroa jääkiekon sisäisiin kuluihin kausimaksun lisäksi. Yhdeksällä pelaajalla kuluu tutkimuksen mukaan yli 2000 euroa kaudessa lisäkuluihin.

8.4 Talouskysymykset

Kaudella 2023–2024 Naisten Liigan pelaajista puolilla on sponsoreita tai yhteistyökumppanuuksia ja toisella puoliskolla ei niitä ole (52 % vastasi omaavansa sponsoreita, 48 % ei). 42 % vastaajista kertoi maksavansa pelaamiseen liittyvät kulut suurimmaksi osaksi itse. 20 pelaajaa kertoi maksavansa kuluista noin puolet omasta pussistaan ja 29 maksaa pelaamiseen liittyvistä vain pienen osan itse. 18 % pelaajista ei maksa itse kuluja, vaan joku muu kattaa kulut (esimerkiksi perhe, yhteistyökumppanit, yms.). Monen pelaajan vanhemmat osallistuvat kustannuksiin. Tästä kertoo tutkimuksessa se, että vastaajista 39 % kertoi vanhempiensa kattavan kustannukset kokonaan ja 36 % vastasi vanhempien osallistuvan kustannuksiin osittain. 25 % vastaajien vanhemmista ei osallistu kustannuksien hoitamiseen lainkaan.

43 % vastaajista kokee, ettei taloudellinen epävarmuus vaikuta heidän pelaamiseensa kaudella 2023–2024. Toisaalta 36 % kokee taloudellisen epävarmuuden vaikuttavan omaan pelaamiseensa. Loput vastaajista ei osanneet sanoa vaikuttaako epävarma taloustilanne pelaamiseen. 94 % pelaajista ei saa tuloja pelaamisesta. Loput 6 % saavat jonkin osuuden tuloistaan pelaamisesta, mutta vain yksi pelaaja kertoi saavansa yli 75 % kokonaistuloistaan pelkästään jääkiekosta. Vajaa puolet (47 %) vastanneista pelaajista kertoi, ettei seuralla ole selkeitä käy-

tänteitä pelaajien taloudelliseen tukemiseen. Vain 9 % kertoi seuralla olevan selkeät käytännöt ja loput vastanneista eivät osanneet sanoa mikä seuran tilanne tässä kyseissä asiassa on.

Suurimmiksi taloudellisiksi haasteiksi tutkimuksessa nousivat muiden taloudellisten menojen yhteensovittaminen pelaamisen kanssa (34 %), sponsorituen puute ja rajoitetut tulonlähteet (33 %) ja palkkatason riittämättömyys (11 %). Toisaalta myös 20 % vastaajista kertoi, etteivät he koe merkittäviä taloudellisia haasteita. Yksi vastaaja oli myös nimennyt kalliit kausimaksut yhdeksi merkittäväksi taloudelliseksi haasteeksi.

9. POHDINTA

Tutkimuksen tuloksista saatiin selville, että kaudella 2023–2024 Naisten Liigan pelaajista suurin osa on iältään nuoria aikuisia. Pelaajista suuri osa priorisoi arjen päätöksissä ensisijaisesti jääkiekon, mutta huomattavaa oli myös osuus (30 %) pelaajia, joka priorisoi opiskelun tai työn jääkiekon edelle. Arjen päätökset vaikuttavat vahvasti pelaajan kehitykseen ja sitä kautta myös liigan tasoon ja ammattimaisuuteen. Tähän liittyy myös vahvasi 2021 tuotettu tutkimus, jossa todettiin naisurheilijoiden olevan motivoituneempia kaksoisuratavoitteisiin. Valitettavasti tällainen sitoutuminen johtunee pakollisesta tarpeesta hankkia koulutus ja ammatti urheilu-uran ohelle. Toisaalta suurin osa (76 %) pelaajista oli muuttanut toiselle paikkakunnalle pelipaikan vuoksi, joka osaltaan kertoo jääkiekon priorisoinnista.

Tuottamastani tutkimuksesta selvisi, ettei yksikään pelaaja pidä Naisten Liigaa erittäin ammattimaisena. Noin puolet vastaajista piti sarjaa osittain ammattimaisena, mutta oikeastaan toinen puolisko tutkittavista vastasi, ettei sarja ole kovinkaan ammattimainen. Liigan tasoa ja ammattimaisuutta voitaisiin nostaa, jos pelaajista 100 % kykenisi omassa elämässään tekemään päätökset aina ensisijaisesti jääkiekon ehdoilla. Tämä vaatisi kuitenkin paljon muutoksia monella eri sarjalla, kuten sarjan taloustilanteessa, lajin levinneisyydessä sekä markkinoinnissa. Tutkimuskyselyssä vaihtoehdoista eniten vastauksia keräsivät ”osittain ammattimainen” ja ”melko ammattimainen”. Nämä vastausvaihtoehdot voivat sekoittua keskenään ja tarkoittavat käytännössä samaa asiaa. Tämä voi vääristää tutkimuksen tuloksia osaltaan, mutta sen vaikutus lopputulokseen ei kuitenkaan ole merkittävä.

Tutkimustuloksista näkyi selkeä jakauma opiskelevien ja opiskelemattomien pelaajien määrästä. Naisten Liigassa yleistä on, että pelaajat joko opiskelevat tai tekevät töitä pelaamisen ohella. Kolmasosa tutkimukseen vastanneista pelaajista ei opiskele tällä hetkellä. Vastaajien ikäjakauma näkyy myös kaksoisurakysymyksissä. Suuri osa pelaajista on lukiolaisia, mutta myös korkeakoulussa opiskelevia löytyy merkittävä osa (24 %). Opiskelevien pelaajien määrä vaikuttaa sarjaa pelaavien pelaajien arkeen ja vaikeuttaa ajanhallintaa sekä voimavarojen jakamista.

Pelaajista käytännössä kaikki tekevät joko töitä tai opiskelevat. Vain yksi pelaajista vastasi pelaavansa vain jääkiekkoa, eikä opiskele tai tee töitä tällä hetkellä. Tämä kertoo sarjan tilanteesta ja siitä, etteivät naispelaajat voi pelata jääkiekkoa Suomessa ammatikseen edes naisten korkeimmalla sarjatasolla.

Pelaajista osa maksaa pelaamisesta, osa pelaa niin sanotulla plus-miinus-nolla sopimuksella ja jokunen saa rahallista tai muuta korvausta kuten asumis- tai ruokaetuja. Tutkimuksessa kysyttiin myös pelaajasopimuksen ulkopuolisista etuuksista, kuten asumis- ja opintotuista. Yli puolet pelaajista saa asumistukea. Suuri osa opiskelevista pelaajista saa myös opintotukea (36 %). Kaksoisura vaatii ajanhallintaa, voimavarojen jakamista ja suunnitelmallisuutta. Prosentuaalisesti suurin osa vastaajista kokee pystyvänsä yhdistämään pelaamisen ja muut elämän osa-alueet melko hyvin ja osa jopa erittäin hyvin. Vajaa kolmasosa kertoi kuitenkin onnistuvansa vain osittain tässä, joka kertoo mahdollisista haasteista kaksoisuralla. Suurimmiksi haasteiksi kaksoisuralla vastaajien keskuudessa nousivat juuri voimavarojen jakaminen, ajanhallinta ja ammatillisen etenemisen hidastuminen. Kysymykseen oli myös annettu kourallinen avoimia vastauksia, joista suurimmaksi haasteeksi nostettiin talousvaikeudet.

Ammattimaisuus näkyy muun muassa jääkiekkoon käytetyssä ajassa. Puolet pelaajista kertoi käyttävänsä jääkiekkoon yli 20 tuntia viikossa, joka kertoo suuresta harjoitusmäärästä ja on vertailtavissa työtunteihin. Huolestuttavaa on, että viidesosa vastaajista kertoi suunnitelmistaan pelata enää 0–2 vuotta Naisten Liigassa. Tämä kertoo varmasti osaltaan, siitä ettei sarjan taso ja ammattimaisuus ole riittävän houkutteleva, sillä pelaajien keski-ikä ei selitä lopettamis- tai ulkomaille siirtymispäätöksiä. Toisaalta 45 % vastaajista ei osannut sanoa jatkostaan Naisten Liigassa ja 28 % ei ollut edes miettinyt pelaamisen lopettamista Naisten Liigassa, joten voi hyvinkin olla, että pelaajia on riittämiin jatkossakin. Kilpailullisuuden ja tason nousun vuoksi olisi kuitenkin suotavaa saada lisää pelaajamateriaalia.

Naisten Liigan ollessa niin sanottu puoliammattilaissarja, on ymmärrettävää, että yli kolmasosa vastaajista kertoi työ- ja/ tai opiskelumahdollisuuksien vaikuttavan lopettamispäätökseen. Pelaajat kertoivat vastauksissaan myös huolensa omasta

jaksamisesta, hyvinvoinnista ja terveydentilasta, joka on todennäköisesti seurausta raskaasta arjesta työn, opintojen ja pelaamisen triangelissa. Taloustilanteista johtuvat haasteelliset tekijät ottivat myös tässä kohdassa roolia.

Suomessa pelaavista pelaajista melkeinpä kukaan ei saa toimeentuloa, ainakaan kokonaan tai riittävästi, jääkiekon pelaamisesta. Näin ollen on luontevaa, että 37 % nimesi ulkomailla pelaamisen lopettamisen syyksi Naisten Liigassa tulevaisuudessa. Muun muassa Ruotsissa ja Sveitsissä pelaavat pelaajat saavat tuloja pelaamisesta edes jonkin verran. Ainoa täysin ammattilaissarja (National Women's Hockey League, NWHL) perustettiin Pohjois-Amerikkaan juuri tälle kaudelle. Suomessa tämän kanssa ollaan hyvin alkutekijöissä, sillä osa pelaajista maksaa tälläkin kaudella kausimaksua ja mahdollisesti myös muita jääkiekkoon liittyviä kuluja. Kaikilla ei myöskään ole tukijoita, sponsoreita ja yhteistyökumppaneita, joten suuri osa menoista tulee pelaajan tai vanhempien omasta pussista. Toisaalta tutkimuksesta selvisi, että puolet pelaajista omaavat sponsoreita ja yhteistyökumppaneita.

Puhuttaessa ammattimaisuudesta, on keskusteltava tietysti myös taloudesta eli rahasta. Vain kaksi kyselyyn osallistuneesta pelaajasta vastasi saavansa palkkaa Naisten Liigassa kaudella 2023–2024. Tässä yhteydessä on myös huomioitava, että kyseessä oli lähes varmasti ulkomaalaistaustaiset pelaajat, sillä he vastasivat englanninkieliseen kyselylomakkeeseen. Edistystä on se, että tutkimuksen mukaan 15 % pelaajista saa muita etuuksia, kuten ruokaa, asumisetuja tai varusteita, muttei rahallisia korvauksia. Loput pelaajista kertoivat, etteivät he saa etuuksia puhumattakaan rahallisesta korvauksesta.

Lähes puolet pelaajista kertoi edelleen maksavansa kausimaksua. Kausimaksuissa hajonta on suurta, joka tarkoittaa, että osa ei maksa kausimaksua ja joku pelaajista maksaa jopa tuhansia (alle 4000 euroa) euroa. Kausimaksujen lisäksi pelaajilla saattaa olla myös muita jääkiekkoon liittyviä kuluja, kuten esimerkiksi varusteet ja matkustuskulut. Vain murto-osa pelaajista kertoi, että kuluja ei ole, mutta suurin osa pelaajista kuluttaa jopa 500–1000 euroa kaudessa muihin jääkiekkoon sisältyviin kuluihin kuin kausimaksuun.

Mielenkiintoista on se, että vaikka rahallisesti pelaaja jää usein miinukselle Naisten Liigassa, alle puolet kokee taloudellisen epävarmuuden vaikuttavan pelaamiseen. Lukema on suuri, mutta muutama vuosi takaperin tilanne oli varmasti vielä huonompi, sillä tällöin yhdessäkään joukkueessa pelaaminen ei ollut ilmaista. Kaudella 2023–2024 kausimaksua ei ole tiettävästi kahdessa seurassa. Suuret kausimaksut olikin mainittu vastauksissa kysyttäessä taloudellisista haasteista, joita pelaajat kokevat. Yleinen taloustilanne elämässä ja taloudellisten menojen yhteensovittaminen pelaamisen kanssa koettiin haasteena. Toki esiin nousivat myös sponsorituenpuute ja rajoitetut tulonlähteet ja palkkatason riittämättömyys. Nämä selittyvät muun muassa sillä, kuten aiemmin mainitsin, että 94 % pelaajista ei saa palkkaa pelaamisesta ja vain puolet pelaajista omaa sponsoreita ja yhteistyökumppanuuksia.

Opinnäytetyöstä saatujen tulosten perusteella voidaan pohtia, millaisia kehitysaskeleita naisten jääkiekossa on otettu. Tuloksista pystytään myös tekemään päätelmiä Naisten Liigan ammattimaisuuden kehityksestä ja sen heijastuksista pelaajien taloudelliseen tilanteeseen ja kaksoisuraan.

Tutkimustulokset antavat osviittaa siitä, että Naisten Liigan ammattimaisuus on edelleen heikolla tasolla, mutta joitakin valon pilkahduksia on kuitenkin nähtävissä. Monessa seurassa ja joukkueessa päivittäinen toiminta on hyvinkin ammattimaisella tasolla ainakin harjoitusten määrän ja valmennuksen tasolla. Aikaisempia tutkimustuloksia naisjääkiekkoilijoiden tuloista tai taloustilanteesta en löytänyt, mutta aiempaan tietoon peilaten, voidaan todeta, että naisjääkiekkoilijoiden asema Suomessa on nousussa taloudesta ja lajin näkyvyydestä puhuttaessa. Pelaajien keskimääräiset tulot jääkiekosta jäävät usein plus-miinus-nollaan, mutta tutkimuksesta selvisi, että kaudella 2023–2024 osa pelaajista saa jopa tuloja pelaamisesta. Myös Naisten Liigan uudet suuret yhteistyökumppanit edistävät ammattimaisuutta ja medianäkyvyyttä. Toisaalta nämä tulevat varmasti ajallaan vaikuttamaan myönteisesti myös pelaajien tuloihin ja Naisten Liigan markkinoitavuuteen. Muun muassa tällaiset kehitysaskeleet viittaavat siihen, että Naisten Liigassa on panostettu pelaajien tukemiseen ja ammattimaisuuden edistämiseen.

Ammattimaisuuden kehitys ei kuitenkaan poista sitä faktaa, että miesten liigaan verrattuna ollaan hyvin paljon perässä. Naisten Liiga ei ole saavuttanut täyttä potentiaaliaan ponnisteluista huolimatta. Tulevaisuuden näkymät ovat kuitenkin tällä hetkellä positiiviset. Pelaamisen maksullisuus on edelleen suuresti ammattimaistumisen ja ammattilaisuuden tiellä. Pelaajien tulotaso jääkiekosta aiheuttaa sen, että suurin osa turvautuu kaksoisuraan eli puoliammattimaisen jääkiekon ohella joko opiskellaan ja/ tai tehdään töitä esimerkiksi osa-aikaisesti. Tämä asettaa haasteita niin pelaajan talouden turvaamiselle kuin uran kehittämislle.

Ammattimaisuuden lisääntyminen tarjoaisi pelaajille enemmän mahdollisuuksia kehittää itseään urheilijana ja tavoitella ammattilaisuutta. Toisaalta moni pelaajista kokee tärkeänä myös toisen uran rakentamisen jääkiekon rinnalle. Tämä johtunee talouden turvaamisen tarpeesta sekä uran jälkeisen elämän suunnittelusta. Tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että Naisten Liigan pelaajat ovat kiinnostuneita kaksoisurasta ja toteuttavat sitä moninaisin keinoin. Yhteensovittaminen jääkiekon kanssa voi kuitenkin olla usein haasteellista ja rasittavaa.

Opinnäytetyön tulosten pohjalta voidaan todeta, että Naisten Liigan kehitysaskeleita on jo otettu, mutta niitä on otettavissa myös jatkossa. Jatkamalla kehitystyötä, kaikille pelaajille voitaisiin mahdollistaa ensinnäkin tasavertaiset mahdollisuudet urheilijana kasvamiseen ja kehittymiseen. Tämä olisi varmasti myös sarjan joukkueiden tasoeroja lieventävä muutos. Toki myös jatkossa on tärkeää jatkaa pelaajien kaksoisuran rakentamisen tukemisessa ja varmistaa pelaajille riittävä tuen saanti sekä työ- ja opiskelu- kuin urheilumaailmassakin.

Tutkimustuloksista voidaan erottaa kolme tärkeintä löydöstä. Keskusteltaessa näistä löydöksistä on tärkeää korostaa niiden merkitystä ja vaikutuksia tutkimuksen aihepiirin sisällä. Tässä osiossa pohdintaa keskityn kolmeen keskeisimpään löydökseen: kausimaksut, kaksoisuran haasteet sekä ammattimaisuus Naisten Liigassa.

Tutkimuksen dataa analysoidessa selkeytyi kuva siitä, että kausimaksut ovat huomattava tekijä naiskiekon ammattimaisuuden kehityksessä Suomessa. Kausimaksujen korkeus voi olla este pelaajan kehitykselle tai jopa uran jatkumiselle. Erityisesti pelaajat, joilla ei ole vahvaa taloudellista tukea taustallaan, voivat koh-

data taloudellisia haasteita. Kausimaksuissa esiintyvät erot luovat mitä todennäköisimmin eriarvoisuutta pelaajien välille. Eriarvoisuus talousasioissa vaikeuttaa pelaajien pääsyä kilpailulliseen ympäristöön sekä pelaamiseen keskittymistä. Tulevaisuudessa olisikin tärkeää, että kausimaksut saataisiin kohtuullisiksi ja luotua uudenlaisia tukijärjestelmiä pelaajien taloustilanteen kohentamiseksi ja lajin edistämiseksi.

Toinen tärkeä nosto tutkimustuloksista liittyy kaksoisuraan ja sen haasteisiin. Pelaamisen ja työn ja/ tai opiskelun yhdistäminen vaatii äärimmäistä sitoutumista ja ajanhallintaa. Kaksoisuran haasteet voivat vaikuttaa pelaajien kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin sekä jossain vaiheessa myös fyysiseen suorituskyykyyn. Olisikin tärkeää huomioida tällaiset kuormittavat tekijät pelaajien arjessa. Tukea voidaan tarjota muun muassa joustamalla aikatauluissa, antaa ulkopuolista ammattillista neuvontaa ja mahdollistaa urheilijoille jatkossakin jatkokoulutuspaikkoja, jotta pelaajat voivat luoda kaksoisurasta mahdollisimman käytännöllisen.

Kolmanneksi nostoksi tutkimuksesta nousi Naisten Liigan ammattimaisuus ja sen nykytila. Ammattimaisuus Naisten Liigassa on keskeinen askel naisjäähkiekon kasvulle ja kehitykselle Suomessa. Ammattimaisuudesta puhuttaessa keskitytään lähinnä joukkueiden sisäiseen toimintaympäristöön, valmennuksen ja tekemisen laatuun sekä pelaajien urheilullisuuteen. Ammattimaisuus taasen kertoo enemmän siitä, kun pystytään tekemään haluttua asiaa ammatiksi. Ammatillisuus ei ainoastaan tarjoa parempia menestystekijöitä urheilullisesti ja taloudellisesti, vaan se myös edistää naisten jääkiekon arvostusta yhteiskunnassa. Tutkimuksen pohjalta voidaan korostaa investoinnin jatkamisen tarvetta, jotta Naisten Liiga esiintyisi jatkossa entistä ammattimaisempana.

Lopuksi voidaan todeta, että tutkimuksen löydökset tarjoavat arvokasta tietoa Naisten Liigan ammattimaisuudesta sekä siihen liittyvistä haasteista. Kausimaksujen, kaksoisuran haasteiden ja Naisten Liigan ammattimaisuuden merkitys on keskeinen lajin kehityksen kannalta. Tulevaisuudessa näitä löydöksiä voidaan hyödyntää toimenpiteiden suunnittelussa ja päätöksenteossa Naisten Liigan kehityksen jatkamiseksi.

10. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen tavoite oli saada selville Naisten Liigassa kaudella 2023–2024 pelaavien pelaajien taloudellinen tilanne, kaksoisuraan liittyvät haasteet sekä sarjan ammattimaisuus. Tutkimuksessa haettiin vastausta kolmeen tutkimuskysymykseen, jotka muodostuivat yhdessä toimeksiantajani sekä opinnäytetyön ohjaajan kanssa tehtyjen keskustelujen pohjalta. Tutkimuksessa haettiin vastausta seuraaviin kysymyksiin: Millaisia taloudellisia haasteita Naisten Liigassa kaudella 2023–2024 pelaavalla pelaajalla on ja kuinka pelaajat hallitsevat näitä haasteita? Kuinka ammattimaisena pelaajat kokevat Naisten Liigan? Miten Naisten Liigan pelaajat hallitsevat kaksoisuran luomat haasteet sekä mahdollisuudet arjessaan?

Tuloksista voitiin analysoida vastaus jokaiseen tutkimuskysymykseen ja vahvistaa hypoteesi siitä, että Naisten Liigassa vain harvalle maksetaan pelaamisesta ja, että edelleen suuri osa pelaajista maksaa pelaamisesta. Pelaajien suurimmat haasteet liittyivät pelaamisen maksullisuuteen sekä sponsorituen puutteeseen. Pelaajat kokivat sarjan pitkälti osittain ammattimaisena. Kaksoisura pyritään pelaajien toimesta mahdollistamaan arkipäiväisten valintojen ja elämiseen haettavien tukien kautta. Suurin osa pelaajista kokee onnistuvansa kaksoisuran luomisessa ja kokonaisvaltaisen elämän hallinnassa hyvin.

Tutkimus voitaisiin toistaa jatkossa vuosittain tai tietyin väliajoin, jotta voitaisiin konkretisoida ja seurata pelaajien sekä liigan tilanteen kehittymistä lineaarisesti. Kysymyksiä saisi jatkossa muokata, jotta se pysyisi ajankohtaisena huomioiden liigan ammattimaisuuden ja toivotun kehityskaaren. Tutkimusta voidaan täten hyödyntää myös jatkossa esimerkiksi vertaillen naiskiekkoa miesten jääkiekkoon, pääsarjatoimintaan Suomessa ja ulkomailla tai vaikka muihin naispallolajeihin.

Jääkiekko on yhä monelle naiskiekkoilijalle miinusmerkkinen harrastus, ainakin Suomessa. Jotta sarjan ammattimaisuus lisääntyisi, vaatisi sarja huiman taloudellisen kasvun. Taloudellinen kasvu taasen vaatisi pelaajamäärien kasvua sekä laajempaa levinneisyyttä naispallolunkentällä. Naiskiekkoilu on kerännyt jostain syystä negatiivissävytteisen julkisuuskuvan, ja aliarvioivat asenteet sekä ennakkoluulot ovat arkipäivää.

Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin määrällisenä. Tämä työ noudattaa Lapin ammattikorkeakoulun eettisiä periaatteita. Lapin ammattikorkeakoulu noudattaa Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeistuksia tutkimuksen eettisistä periaatteista. Itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen, vahingoittamisen välttäminen ja yksityisyys sekä tietosuoja ovat osa eettisiä periaatteita. (Lapin ammattikorkeakoulu 2024.)

LÄHTEET

Gilenstam, K., Karp, S. & Henrikson Larsén, K., 2008. Gender in ice hockey: Women in a male territory. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 18(2), 236. Viitattu 19.10.2023 <https://web-s-ebsohost.com.ez.lapinamk.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=31e7c26c-25cf-407d-967a-fb6e66c3c5ef%40redis>

Holopainen, M., Tenhunen, L. & Vuorinen, P. 2004. Tutkimusaineiston analysointi ja SPSS. Järvenpää: Yrityssanoma OY, 26.

Härkönen, A., 2014. Kaksoisuran haasteet. Teoksessa K. Mononen, O. Aarresola, P. Sarkkinen, J. Finni, S. Kalaja, A. Härkönen & M. Pirttimäki. Tavoitteena nuoren urheilijan hyvä päivä - Urheilijan polun valintavaiheen asiantuntijatyö 2014. Viitattu 27.1.2024 https://www.urheilututkimukset.fi/media/urtu/julkaisut/Valintavaihe_www.pdf

International Ice Hockey Federation, 2023. Women's hub. Viitattu 19.10.2023 https://www.iihf.com/en/statichub/42551/women_s_hub

Karhu, A.-C. 2022. Ruotsissa naiskiekkoilijoille maksetaan palkkaa – Suomessa pääsarjatasen kiekko on edelleen monelle kallis harrastus. Yle 17.9.2022. Viitattu 10.3.2024 <https://yle.fi/a/3-12626704>

Kaski, S., Arvinen-Barrow, M., Kinnunen, U. & Parkkari, J. 2020. Miten huippu-urheilijan mieli voi? – Nykyisten ja entisten huippu-urheilijoiden henkinen hyvinvointi Suomessa. Liikuntatieteellisen Seuran tutkimuksia ja selvityksiä 18, 9 & 30. Viitattu 20.3.2024 https://terveurheilija.fi/wp-content/uploads/2020/12/Huippu-urheilijan_mieli_LTS_julk_web_2020.pdf

Kojonkoski, M. 2016. Suomalainen huippu-urheilu nyt ja tulevaisuudessa. Teoksessa Mero, A., Nummela, A., Kalaja, S. & Häkkinen, K (toim.) Huippu-urheilun valmennus – Teoria ja käytäntö päivittäisvalmennuksessa. VK-Kustannus Oy, 24.

Lapin ammattikorkeakoulu. 2024. Tutkimuseettinen ennakoarviointi. Viitattu 10.3.2024 <https://www.lapinamk.fi/fi/Yrityksille-ja-yhteisoille/Tutkimus,-kehitys-ja-innovaatiot/Tutkimusetiikka>

Linnasalmi, S. & Salo, O. 2024. Urheilijan elämänhallinta. Syömishäiriökeskus. Viitattu 14.3.2024 <https://syomishairiokeskus.fi/urheilijan-elamanhallinta/>

Lämsä, J. & Aarresola, O. 2021. Mitä on ammattilaisuus ja ammattimaistuminen seuratoiminnassa? Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU. Seuratoiminnan verkostopäivät, Suomen Olympiakomitea 9.2.2021. Dia-esitys. Viitattu 8.3.2024 https://kihuenergia.kihu.fi/tuotostiedostot/julkinen/2021_lms_mitonamat_sel60_76757.pdf

Lämsä, J., Nevala, A., Aarresola, O. & Itkonen, H. 2020. Ammatillisuus amatörismin kriisiyttäjänä suomalaisessa joukkueurheilussa 1975–2018. Tiivistelmä. Teoksessa: Urheilun kriisejä. Heikki Roiko-Jokela & Antero Holmila (toim.). Suomen urheiluhistoriallisen seuran vuosikirja 2019–2020. Jyväskylän yliopistopaino 2020. s. 57–86. Viitattu 9.3.2024 https://www.kihu.fi/wp-content/uploads/2020/04/Ammattilaisuus_amatorismin_kesyttajana_TIIVISTELM%C3%84.pdf

Löfman, S. 2024. Naisten Liiga karsintatapa päätetty. Suomen Jääkiekkoliitto ry. Viitattu 26.1.2024 <https://www.leijonat.fi/index.php/sarjat/naisten-liiga/kausi-2023-24/item/46714-naisten-liigakarsintatapa-paeatetty>

Montonen, K., Aarresola, O., Sarkkinen, P., Finni, J., Kalaja, S., Härkönen, A. & Pirttimäki, M. 2014. Tavoitteena nuoren urheilijan hyvä päivä – Urheilijan polun valintavaiheen asiantuntijatyö. Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus, KIHU, nro 46. Viitattu 20.3.2024 https://kihuenergia.kihu.fi/urapolku/media/ITF%20Taekwondo_212_Valintavaihe.pdf

Opetusministeriö, 2004. Kulttuuri, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä. Opiskelevien urheilijoiden taloudellista

tilannetta selvittävän työryhmän muistio. Viitattu 10.1.2024 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80432/tr17.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Priha, V. 2022. Itsensä johtamisen tukeminen ja voimavarojen lisääminen lukioikäisellä jalkapalloilijalla – Toimintamallin kehittäminen Vaasan Palloseuran junioreissa, 1. Opinnäytetyö. Viitattu 16.3.2024 <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/748124/Itsens%C3%A4%20johtamisen%20tukeminen%20ja%20voimavarojen%20lis%C3%A4%C3%A4minen%20lukioik%C3%A4isell%C3%A4%20jalkapalloilijalla.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Saarinen, M., Ryba, T. V., Aunola, K., Tolvanen, A. & Selänne, H. 2021. Valmennustyyliellä ja sukupuolella keskeinen rooli urheilijan kaksoisuramotivaatiossa. Valmentaja, 25(4), 14. Viitattu 20.3.2024 <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/79694/1/Valmennustyyliella%25CC%2588%2520ja%2520sukupuolella%2520keskeinen%2520rooli.pdf>

Suomen jääkiekkoliitto ry, 2023a. *Jääkiekon Naisten Liiga 40 vuotta*. Viitattu 13.10.2023 <http://www.leijonat.fi/index.php/historia-naistenliiga/naisten-liiga-40-vuotta>.

Suomen jääkiekkoliitto ry, 2023b. Naiskiekon historiaa Suomessa. Viitattu 20.10.2023 <http://www.finhockey.fi/index.php/seuralle/tyttoekiekko/naiskiekon-historiaa-suomessa>

Suomen jääkiekkoliitto ry, 2023c. Sääntökirja 2023-2024. Versio 1.12.2023. Sääntö 102.1. – Kasvosuojukset-Naisjäähkiekko-Ikäloukka-Aikuiset. Viitattu 25.1.2024 https://www.dropbox.com/scl/fi/wl7uw2zs99qy6hgjdvknk/SJL-s-nt-kirja-20232024_v1.1_02112023.pdf?rlkey=macxus1i02og7rxcldc8769id&dl=0

Suomen jääkiekkoliitto ry, 2023d. Sääntökirja 2023-2024. Versio 1.12.2023. Sääntö 101.1. – Sääntöjenvastainen taklaus naisten jääkiekossa. Viitattu

25.1.2024 https://www.dropbox.com/scl/fi/wl7uw2zs99qy6hgjdvknk/SJL-s-nt-kirja-2023-2024_v1.1_02112023.pdf?rlkey=macxus1i02og7rxcldc8769id&dl=0

Suomen Olympiakomitea, 2024a. Kaksoisura. Viitattu 25.1.2024
<https://www.olympiakomitea.fi/huippu-urheilu/kaksoisura/>

Suomen Olympiakomitea, 2024b. Ura-säätiö. Viitattu 25.1.2024
<https://www.olympiakomitea.fi/huippu-urheilu/kaksoisura/urasaatio/>

Suomen Olympiakomitea, 2024c. Ura-säätiö. URA-apurahan saajat 2023-2024. Viitattu 25.1.2024
<https://www.olympiakomitea.fi/uploads/sites/1/2023/12/aea1d0bd-ura-apurahan-saajat-2023-2024.pdf>

Unionen, 2020. Månadslönen för en manlig hockeyspelare – mer än vad ett damlag tjänar sammanlagt. Viitattu 10.3.2024 <https://www.unionen.se/pressmeddelande/3275168>

Vastamäki, J. & Valli, R. 2018. Tutkimusasetelman ja mittareiden valinta kyselylomaketutkimuksessa. Teoksessa Valli, R. (Toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1: Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-Kustannus, 129.

Vuolle, P. 1977. Urheilu elämänsisältönä – Menestyneiden urheilijoiden elämänsisältö kilpailuvuosina. University of Jyväskylä. Viitattu 16.3.2024
https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/72623/Vuolle_Pauli_screen.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Västilä, S. 2015. Urheiluvammat naisten jääkiekossa: 12 kuukauden prospektiivinen seuranta. Syventävien opintojen kirjallinen työ. Viitattu 13.10.2023
<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98485/SYVENTAVA-1453980519.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

LIITTEET

- Liite 1. Kyselylomake suomeksi
- Liite 2. English questionnaire

Liite 1. 1(5) Kyselylomake

Annan suostumukseni tutkimukseen osallistumiselle

Kyllä

Ei

Taustatiedot

Kuinka vanha olet?

Alle 18

18-25

25-30

Yli 30

Kuinka ammattimaisena pidät Naisten Liigaa kaudella 2023-2024?

Erittäin ammattimainen

Melko ammattimainen

Osittain ammattimainen

Ei kovin ammattimainen

En osaa sanoa

Kumman ehdoilla teet arjessa ensisijaisesti päätöksiä, jääkiekon vai opiskelun/työn?

Jääkiekko

Opiskelu tai työ

Muu:

Oletko muuttanut toiselle paikkakunnalle jääkiekon perässä?

Kyllä olen.

En ole.

Olen muuttanut opiskelu-/ työpaikan perässä ja liittynyt paikalliseen seuraan sen seurauksena.

Kaksoisura

Missä opiskelet tällä hetkellä?

En opiskele tällä hetkellä

Peruskoulu

Lukio

Ammatillinen oppilaitos

Ammattikorkeakoulu

Yliopisto

Liite 1. 2(5) Kyselylomake

Muu:

Mikä on korkein saavuttamasi koulutustaso?

Peruskoulu
Toisen asteen koulutus (esim. lukio, ammattikoulu)
Ammattikorkeakoulututkinto
Yliopistotutkinto
Ylempi korkeakoulututkinto (maisteri tai vastaava)
Muu

Käytkö töissä ja/tai opiskeletko pelaamisen ohella?

Opiskelen ja pelaan
Käyn töissä ja pelaan
Käyn töissä, opiskelen ja pelaan
Pelaan vain jääkiekkoa

Saatko tällä hetkellä jotakin etuuksia (esim. asumistuki)?

Kyllä, asumistukea
Kyllä, opintotukea
Kyllä, nostan opintolainaa
En saa mitään etuuksia
En halua vastata
Muu:

Mikä seuraavista vaihtoehtoista kuvaa työtäsi tällä hetkellä?

Osa-aikainen
Kokoaikainen
Sijaisuus/ keikkatyö
En ole töissä tällä hetkellä
Muu:

Kuinka hyvin koet pystyväsi yhdistämään pelaamisen ja muut elämän osa-alueet?

Erittäin hyvin
Melko hyvin
Osittain
Melko huonosti
Erittäin huonosti

Mitkä asiat koet haastaviksi, jos käyt pelaamisen ohella koulua ja/tai töissä?

Liite 1. 3(5) Kyselylomake

Ajanhallinta
 Voimavarojen jakaminen
 Ammatillisen etenemisen hidastuminen
 Minulla ei ole merkittäviä kaksoisuran haasteita
 En käy pelaamisen ohella töissä ja/tai koulussa
 Muu:

Pelaaminen

Kuinka monta kautta olet pelannut korkeimmalla sarja-tasolla Suomessa?

0–1
 2–5
 6–9
 10 tai yli

Kuinka paljon aikaa käytät viikossa jääkiekkoon liittyviin asioihin (harjoittelu, pe-
 lit, matkustaminen)?

Alle 10 tuntia
 10–15 tuntia
 16–20 tuntia
 yli 20 tuntia

Kuinka pitkään suunnittelet jatkavasi pelaamista Naisten Liigassa?

Alle 2 vuotta
 2–5 vuotta
 Yli 5 vuotta
 En osaa sanoa

Jos aiot lopettaa pelaamisen Naisten Liigassa, mitkä tekijät vaikuttavat päätök-
 seesi?

En ole lopettamassa
 Työ- tai opiskelumahdollisuudet
 Taloudelliset haasteet
 Haluan lähteä pelaamaan ulkomaille
 Muu:

Saatko pelaamisesta palkkaa kaudella 2023–2024?

Kyllä
 En

Liite 1. 4(5) Kyselylomake

En saa rahallista korvausta, mutta muita etuuksia (varusteet, ruoka, asuminen tms.)

Kuinka suuri kausimaksusi on Naisten Liigassa kaudella 2023–2024?

En maksa kausimaksua.

Alle 500 euroa

500–1000 euroa

1000–1500 euroa

1500–2000 euroa

2000–2500 euroa

2500–3000 euroa

3000–3500 euroa

3500–4000 euroa

Yli 4000 euroa

Kuinka paljon sinulla kuluu rahaa pelaamiseen liittyviin kuluihin kausimaksun lisäksi kaudella 2023–2024? (esim. varusteet, bensakulut tms.)

Minulla ei kulu rahaa muihin pelaamiseen liittyviin kuluihin.

Alle 500 euroa

500–1000 euroa

1000–1500 euroa

1500–2000 euroa

Yli 2000 euroa

Talous

Onko sinulla tällä hetkellä sponsoreita tai yhteistyökumppaneita pelaamisesi tukemiseksi?

Kyllä

Ei

Kuinka suuri osa pelaamiseen liittyvistä kustannuksista tulee omasta pussis-tasi?

Suurin osa

Puolet

Pieni osa

Ei mitään, muut kattavat kulut

Osallistuvatko vanhempasi pelaamiseesi taloudellisesti?

Kyllä, täysin

Liite 1. 5(5) Kyselylomake

Kyllä, osittain
Ei lainkaan

Koetko taloudellisen epävarmuuden vaikuttavan pelaamiseesi?

Kyllä
Ei
En osaa sanoa

Kuinka suuri osa tuloistasi tulee jääkiekosta?

Yli 75 %
51–75 %
26–50 %
1–25 %
En saa tuloja jääkiekosta

Onko seurallasi selkeät käytännöt pelaajien taloudellisen tukemisen suhteen?

Kyllä
Ei
En osaa sanoa

Minkä koet olevan **suurin** taloudellinen haasteesi naiskiekkoilijana Naisten Liigassa kaudella 2023–2024?

Sponsorituen puute ja rajoitetut tulonlähteet
Muiden taloudellisten velvoitteiden yhteen sovittaminen (asumiskulut jne.)
Palkkatason riittämättömyys
Minulla ei ole merkittäviä taloudellisia haasteita
Muu:

Liite 2. 1(5) English questionnaire

I give my consent to participate in the study.

Yes

No

Background information

How old are you?

Under 18

18-25

25-30

Over 30

What level of professionalism do you consider the Women's League to have, in the 2023-2024 season?

Very professional

Quite professional

Partially professional

Not very professional

I am not sure.

Based on which criteria do you primarily make decisions in your daily life, ice hockey or studying/work?

Ice hockey

Studying/work

Other:

Have you moved to another city/town for the sole purpose of ice hockey?

Yes, I have.

No, I haven't.

I have moved due to studying/ work and joined a local team as a result.

Dual Career

Where are you currently studying?

I don't study at the moment.

Elementary school

High school

Vocational school

Universty of Applied Sciences

University

Liite 2. 2(5) English questionnaire

Other:

What is the highest level of education you have attained?

Primary school

Secondary education (e.g., high school, vocational school)

Bachelor's degree from a university of applied sciences

University degree

Post graduate degree (Master's or equivalent)

Other

Do you work and/or study alongside playing?

I study and play

I work and play

I work, study and play

I only play ice hockey

Are you currently receiving any benefits (e.g., housing allowance)?

Yes, housing allowance.

Yes, student financial aid.

Yes, I am taking out student loans.

I don't get any benefits.

I don't want to give an answer.

Other:

Which of the following options describes your current job?

Part-time

Full-time

Substitute/temporary work

I'm not currently employed.

Other:

How well do you feel you are able to balance playing hockey with other areas of life?

Very well.

Fairly well.

Partially.

Not very well.

Very poorly.

What do you find challenging when balancing playing alongside school and/ or work?

Liite 2. 3(5) English questionnaire

Time management
Allocating resources

Slowing down professional advancement
I don't have significant dual career challenges
I don't work and/ or study alongside playing
Other:

Playing

How many seasons have you played at the highest league level in Finland?

0-1
2-5
6-9
10 or more

How much time do you spend per week at ice hockey-related activities (practice, games, traveling)?

Under 10 hours
10-15 hours
16-20 hours
More than 20 hours

For how long do you plan to continue playing in the Women's League?

Under 2 years
2-5 years
More than 5 years
I don't know.

If you are planning to stop playing in the Women's League, what factors influence your decision?

I am not planning to quit.
Job or study opportunities
Financial challenges
I want to play abroad.
Other:

Do you receive a salary for playing in the 2023-2024 season?

Yes
No
I don't receive monetary compensation, but I receive other benefits (equipment, food, accommodation, etc.)

Liite 2. 4(5) English questionnaire

How much is your season fee in the Women's League for the 2023-2024 season?

I don't pay a season fee.

Under 500 euros

500–1000 euros

1000–1500 euros

1500–2000 euros

2000–2500 euros

2500-3000 euros

3000-3500 euros

3500-4000 euros

More than 4000 euros

How much money do you spend on hockey-related expenses, in addition to the season fee for the 2023-2024 season? (e.g., equipment, fuel costs, etc.)

I don't spend money on other hockey-related expenses.

Under 500 euros

500–1000 euros

1000–1500 euros

1500–2000 euros

More than 2000 euros

Finances

Do you currently have sponsors or partners to support your playing?

Yes

No

How much of the hockey related costs come out of your own pocket?

Most of my hockey related costs

Half of my hockey related costs

A small portion of my hockey related costs

None, others cover the expenses

Do your parents financially contribute to your playing?

Yes, completely.

Yes, partially.

Not at all.

Do you feel that financial uncertainty affects your playing?

yes

Liite 2. 5.(5) English questionnaire

No

I don't know.

What proportion of your income comes from ice hockey?

More than 75%

51-75%

26-50%

1-25%

I don't receive income from ice hockey.

Does your team have clear policies regarding financial support for players.

Yes

No

I don't know.

What do you consider to be the biggest financial challenge as a female hockey player in the Women's League for the 2023-2024 season?

Lack of sponsorship support and limited sources of income

Balancing other financial obligations (housing costs, etc.)

Inadequate salary level.

I don't have significant financial challenges.

Other: